

**Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 MALMÖ**

Begäran om att Mölle stationshus med annex och kvarvarande delar av järnvägsspår, perrong, lastkaj och lyktstolpar etc ska förklaras som byggnadsminne.

Mölle Byförening föreslår att Mölle stationshus mm, som ägs av Höganäs kommun, förklaras som byggnadsminne enligt Lag om kulturminnen m.m. 3 kap 1§ och att Länsstyrelsen förordnar om förbud mot åtgärder som kan minska eller förstöra byggnadens kulturhistoriska värde enligt 3 kap 4§ samma lag. Fastighetsbeteckningen är Höganäs Mölle 15:2 och omfattar 27 828 kvm.

Mölle Stationshus mm.

Arkitekterna, som ritade stationsbyggnaderna, var August Ewe och Carl Melin. Stationen invigdes med pompa och ståt 1910. En ombyggnad skedde 1928 och arkitekt då var SJs chefsarkitekt Folke Zettervall (son till den kände arkitekten Helgo Zettervall). Stationshuset har idag bevarade taklistmålningar och väggpaneler i den ursprungliga väntsalen (där även en avställningspall för väskor finns kvar). Exteriört har byggnaderna inte förändrats. 100-års jubileet firades 2010 med utställning och i 1910-tals anda.

Efter att spårtrafiken lades ner på 1960-talet var stationsområdet utan tillsyn och mycket förfallet. Risken var stor att byggnaderna skulle rivras. Ett antal hängivna och energiska möllebor tog sig an uppgiften att rädda stationen. En namninsamling startades med syfte att byggnaderna skulle rustas upp. Höganäs kommun beslutade i maj 1979 att ge tillstånd till att en renovering skulle få göras. Ca 10 000 arbetstimmar lade byborna ner under en 3-årsperiod. Kommunen stod för visst material och speciell yrkeskompetens såsom elektriker och rörmokare. Därefter har sporadiskt yttre underhåll skett.

Byggnaderna har i dag ett visst kulturskydd sedan 1990-talet.

VARFÖR SKA MÖLLE STATIONSHUS BYGGNADSMINNESFÖRKLARAS?

Mölles utveckling under 1900-talet.

I Mölle utvecklades tidigt ett badliv. Mölle blev på 1890-talet en av Sveriges första badorter. En snabb omställning från fiskeläge till turistort gjorde hela samhället till en del av turistindustrin. Ett tjugotal hotell och pensionat byggdes med milsvid utsikt mot Mölle hamn, Kattegatt, Öresund och Danmark. På några få år byggdes flera exklusiva etablissemang: Hotell Kullaberg (1890), Hotell Corfitzon (1895), Hotell Mölleberg (1898), Hotell Elfversson (1902), pensionat Mölle/Turisthotellet (1903), Hotell Sjöhem (1904), Hotell Lindström (1905), Grand Hotell Ahlbäck (1909), Hotell Olympia (1913), Villa Storhallen (1914).

2..

Med fru Katarina Jönsson, som ortens första pensionatsägare, fick Mölle också en tidig nattgäströrelse vid sidan om hotellen; turisterna inackorderades i privatvillor, men fick sin pension på ortens hotell och värdshus.

Mölle sågs under åren 1905-14 allmänt som ett syndens näste: Män och kvinnor badade ju sida vid sida i "gemensamhetsbad" vid Ransvik. Mølleturismens syndfulla rykte förstärktes av massproducerade badvykort av den lokale hovfotografen Peter P Lundh, av ett 15-tal stumfilmer producerade på orten och av otaliga revynummer med ironier över Mølleturismen. Detta gav god PR och ytterligare ökade turistströmmar. Under åren före 1914 var Mölle mer en tysk och dansk turistort än en svensk. Mölle hade till exempel återkommande tyska flottbesök och ett på kontinenten uppmärksammat besök av kejsare Vilhelm II i augusti 1907 innan all tysk turism upphörde i och med första världskrigets utbrott.

För att tillgodose den alltmer ökande tillströmningen av badgäster utökades järnvägen från Höganäs till att nå också Mölle. Stationshuset byggdes och därmed kunde turistorten Mölle på ett ståndsmässigt sätt välkomna de många turisterna. Järnvägen, som varit ett privat initiativ, gick i konkurs redan 1914 och övergick då i statlig regi fram till nedläggningen 1963.

Under mellankrigsåren fick Mølleturismen ett nytt starkt uppsving innan de tyska besöken igen upphörde i och med nazisternas maktövertagande 1933. Då satte stränga valutaregler stopp för nästan all tysk utlandsturism. Efter andra världskriget gjordes försök att åter blåsa liv i de utländska turistströmmarna, men nya semestervanor med charterresor och en ökande bilism har i stället gjort Mölle och Kullaberg till ett populärt mål för dagsutflykter för svenskar, danskar m fl.

Hur används Mölle Stationshusområde i dag?

Sommar som vinter finns i Mölle ett rikt förenings- och kulturliv. Mölle Byförening har hand om alla praktiska frågor gällande stationsområdet så att stationen och annexet kan användas av föreningarna etc i byn för olika samkväm, föreläsningar, soppluncher, informations- och styrelsemöten, för gymnastik, bridge, pingis, vinprovningar och boule mm får alla möjlighet till social samvaro etc. Detta är en nog så viktig del i ett samhälles ansvar för sina innevånare. Att vi också genom att hålla stationen och annexet öppet för galleriverksamhet under både konstrundan och alla sommarmånaderna främjar även kulturlivet både lokalt och för turisterna. Stationen ger också service till både busstrafiken och hemtjänst genom att hålla kök/toaletter tillgängliga. Stationens lägenhet och lokaler används även för bybornas egna evenemang (bröllop, fester och kurser) och av vår församling som under sommarmånaderna har sin sommarpräst boende i stationens lägenhet.

Byföreningen driver också bibliotek i stationen en dag i veckan.

Allt detta sker i ett stationshus som rymmer 70 personer med tillgång till kök, dusch, toalett och ett annex med toalett.

Mölle Byförenings åtagande.

Byföreningen hyr sedan 1970-talet stationen mm av kommunen för en årshyra av 56 000 kr + uppvärmningskostnader. Kommunen svarar för yttre underhåll och Byföreningen för det inre underhållet. Byföreningen har även investerat i bergvärmeanläggningen.

För sina medlemmar har Byföreningen att vara förhandlingspart och påtryckningsgrupp gentemot kommunens olika förvaltningar. Byföreningen håller medlemmarna informerade via sin hemsida och sin tidskrift Møllekuriren samt vid olika träffar och direkta kontakter.

3..

Kommunens pågående planarbete i Mölle by.

Efter ett tillsynsmöte i Höganäs kommun förutsatte Länsstyrelsen i Skåne 2008-06-18 Dnr 404-17667-08 att Höganäs kommun snarast inleder arbetet med att säkerställa kulturmiljövärdena i Mölle genom planläggning. Länsstyrelsen framhöll att i annat fall kan länsstyrelsen komma att ingripa enligt PBL 12 kap 4 §. Inom Höganäs kommun pågår arbetet med att upprätta ett program för detaljplanering för hela Mölle by. Planprogrammet ska tydliggöra förutsättningarna för den principiella bebyggelseutvecklingen i Mölle och redovisa hur kommunen avser att säkerställa kulturmiljövärdena i Mölle. Programmet bör också ge tydlig vägledning dels för en etappindelning, dels för hur en tidsplan kan utformas. I detta sammanhang är en viktig fråga om hur de kulturhistoriskt intressanta byggnaderna och miljöerna ska kunna skyddas. Kommunen framhåller bl a stationen som en av de ”tydliga kulturhistoriska pärlor”. Att det finns ”två knutpunkter i Mölle där den ena är stationshuset”. Att nya detaljplaner måste ”säkra riksintresset för kulturmiljön”. Nyckeln till att tillvarata riksintresset är ”att utveckla Mölles anrika turistvarumärke... och vårda det man har”. Att kulturskydden av enskilda byggnader skall utformas så att ”byggnaderna både behåller sin karaktär och kan användas på lämpligt sätt”. Mot denna bakgrund är det därför angeläget att nu aktualisera frågan om en byggnadsminnesförklaring av Mölle stationshus mm.

Mölle Byförenings engagemang.

Idag är stationshuset samlingsplats för det synnerligen rika föreningslivet i Mölle med Mölle Byförening som samordnande kraft. Mölle Byförenings mål är att tillvarata byns intressen.

Stationen och stationsområdet har stor betydelse för både möllebor och besökare.

Den stora frivilliga arbetsinsats, som gjorde att stationen räddades, dagens stora engagemang för och i stationen – allt detta har skapat en särskilt känsla för Mölles stationshus. Den historiska aspekten för Mölle under den så viktiga utveckling till turistort där järnvägen, stationen och stationsområdet var av stor betydelsefulla. Detta gäller också för hela turistnäringen i Kullabygden och nordvästra Skåne i dag.

Stationshuset i Mölle är den enda av stationerna längs denna järnväg som finns kvar i huvudsakligen ursprungligt skick och bevarad mycket tack vare Möllebornas framsynthet och stora engagemang för stationen och dess kulturhistoriska betydelse för Mölle. Spårsträckningen finns kvar i och med att kommunen har anlagt en gång och cykelväg på den gamla banvallen.

Höganäs kommun har tagit ett principbeslut om att avyttra alla fastigheter som inte används för kommunala verksamheter. Det finns därför stor risk att Mölle stationshus antingen säljs och blir en privatägd villa eller rivs för att ge plats för exploatering.

4.

Därför är det viktigt att byggnadsminnesförklara Mölle stationshus mm!

I Skåne län finns i dag totalt 4 st stationshus som är byggnadsminnen, nämligen i Malmö, Kristianstad, Ystad och Eslöv. Länsstyrelsen har också ett pågående ärende rörande Ångfärjestationen i Helsingborg.

Höganäs-Mölle järnväg har haft en avgörande betydelse för utvecklingen av det internationellt kända turistlivet i Mölle och nordvästra Skåne.

De stora, frivilliga arbetsinsatser, som gjorts och görs av mölleborna för att behålla och hålla stationen i ursprungligt skick är en kulturhistorisk insats, som visar på en framsynthet och som inte ska vara förgäves.

Mölle Byförening hemställer, mot ovan nämnd bakgrund, att Mölle station och stationsområde, som ägs av Höganäs kommun, byggnadsminnesförklaras enligt Lag om kulturminnen m.m. 3 kap 1§ och att länsstyrelsen förordnar om förbud mot åtgärder som kan minska eller förstöra byggnadernas och områdets kulturhistoriska värde enligt 3 kap 4§ samma lag.

Mölle den 12 juni 2012

MÖLLE BYFÖRENING

Chatarina Lindgren
Ordförande

Telefon bost: 042-34 76 76

Mobil: 0708-83 96 19

E-post: lindgren.chat@telia.com